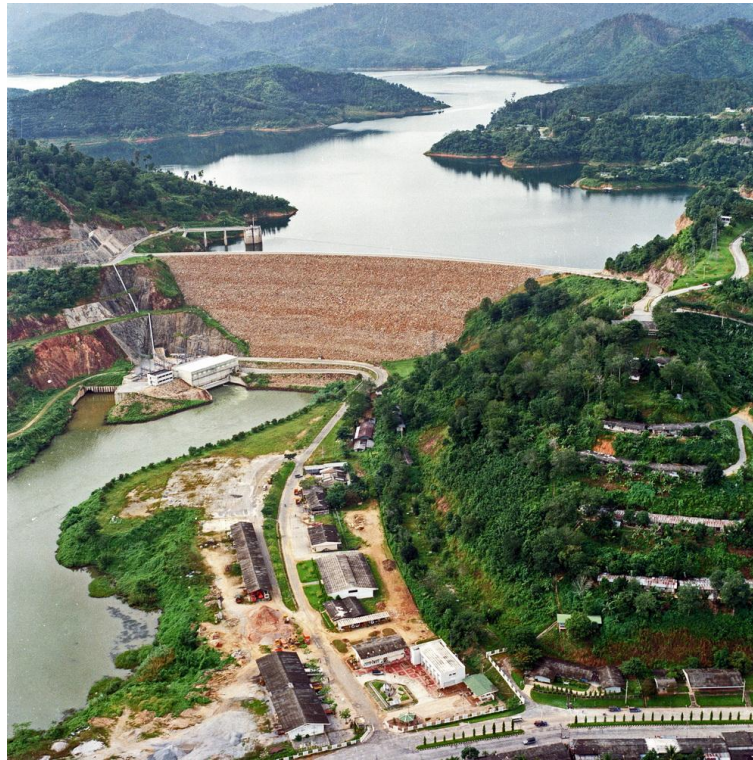

เขื่อนบางลาง

ความเป็นมา

โครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลางนับเป็นโครงการอเนกประสงค์แห่งหนึ่งตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี โครงการนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบการออกแบบงานด้านวิศวกรรมศาสตร์เรื่อยมา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในภูมิภาคส่วนนี้ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการก่อสร้างงานโครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เร่งดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่น การจัดหาแหล่งที่มาของการลงทุน การจัดทำรายละเอียด การเรียกประกวดราคางานก่อสร้างด้านโยธาของโครงการและอุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ

เขื่อนบางลาง เริ่มดำเนินการก่อสร้างมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๑๙ แล้วเสร็จเดือนมิถุนายน ๒๕๒๔ เขื่อนบางลาง เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากรัฐบาลในพื้นที่ หน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ เขื่อนแห่งนี้จึงมีขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อน เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๔

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผลิตไฟฟ้าเพื่อความสุขของคนไทย

<http://www.egat.co.th>

ลักษณะเขื่อนและโรงไฟฟ้า

ลักษณะเขื่อน เขื่อนบางลาง กั้นแม่น้ำปัตตานีที่บริเวณบ้านบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง 58 กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียว มีความสูง 85 เมตร สันเขื่อนยาว 430 เมตร กว้าง 10 เมตรอ่างเก็บน้ำมีความจุ 1,420 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน 2,080 ตารางกิโลเมตร

อาคารโรงไฟฟ้า ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำปัตตานี ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า จำนวน 3 เครื่อง ขนาดเครื่องละ 24,000 กิโลวัตต์ รวมกำลังผลิต 72,000 กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าปีละประมาณ 200 ล้านกิโลวัตต์ ชั่วโมง

ลานไถไฟฟ้า ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของอาคารโรงไฟฟ้า ไฟฟ้าที่ผลิตได้จะส่งมายังลานไถไฟฟ้าแห่งนี้ แล้วต่อไปยังสายส่งไฟฟ้าขนาด 115 กิโลวัตต์ 2 วงจร สู่สถานีไฟฟ้าแรงสูงยะลา ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตรเขื่อนบางลางได้เริ่มดำเนินการก่อสร้าง ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2519 เป็นต้นมา แล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2524

การช่วยเหลือราษฎรอพยพ เนื่องจากการก่อสร้างเขื่อนบางลาง ทำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณท้องที่อำเภอบันนังสตา และกิ่งอำเภอธารโต ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,100ครอบครัว ต้องถูกน้ำท่วมตมั้งนั้น กฟผ. จึงได้ร่วมมือและประสานงาน กับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือราษฎร ดังกล่าว โดยจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งจัดสรรที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แก่ราษฎรครอบครัวละ 20 ไร่ โดยแบ่งเป็นที่อยู่อาศัย 2 ไร่ และที่เพาะปลูก 18 ไร่ นอกจากนี้แล้วยังให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์โดยจัดตั้งวงเงินประมาณ 10 ล้านบาท ให้สมาชิกกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และผ่อนส่งระยะยาวอีกด้วย

ประโยชน์ น้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลางสามารถอำนวยประโยชน์ ในด้านการชลประทานแก่พื้นที่เพาะปลูก ของจังหวัดยะลาและปัตตานีเป็นพื้นที่ 380,000 ไร่ ซึ่งน้ำที่ปล่อยออกมาสามารถนำมาผลิตไฟฟ้าได้เฉลี่ยปีละประมาณ 200 ล้านกิโลวัตต์ ชั่วโมงช่วยส่งเสริมระบบไฟฟ้าในภาคใต้ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น นับเป็นผลพลอยได้ที่มีคุณประโยชน์มหาศาลนอกจากนี้ อ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ยังช่วยบรรเทาอุทกภัยในบริเวณตอนล่าง ของลุ่มแม่น้ำปัตตานีที่เคยเกิดขึ้นเสมอได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญในภาคใต้ ที่ช่วยเสริมอาชีพและรายได้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ใกล้เขื่อน และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดยะลาอีกด้วย

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผลิตไฟฟ้าเพื่อความสุขของคนไทย

<http://www.egat.co.th>

การเดินทาง จังหวัดยะลาอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,084 กิโลเมตร ส่วนเขื่อนบางลาง อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาไปทางหลวงสายยะลา-เบตง ที่กิโลเมตร 46+600 เข้าไปยังที่ตัวเขื่อนอีกประมาณ 12.5 กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยว แม้ว่ายะลาจะเป็นจังหวัดเดียวในภาคใต้ ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลเลย แต่ยะลา ก็มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ตามธรรมชาติที่น่าสนใจมากมาย อาทิ

- **ศาลหลักเมืองยะลา** ตั้งอยู่ที่กลางวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด เป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดยะลา และทุกๆ ปีทางจังหวัดได้จัดให้มีงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมืองในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม นับเป็นงานเทศกาลประจำปีที่ยิ่งใหญ่งานหนึ่งของภาคใต้

- **สวนสาธารณะสนามช้างเผือก** ตั้งอยู่กลางใจเมืองยะลาในเนื้อที่ 80 ไร่ รมรื่นไปด้วยดอกไม้ประดับนานาชนิด มีสระน้ำใสสะอาดและศาลากลางน้ำ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

- **สวนขวัญเมือง** เป็นสวนสาธารณะที่ทันสมัยและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในบริเวณสวนมีทั้งทะเลสาบและสนามกีฬา

- **วัดคูหาภิมุข** ชาวบ้านเรียกว่า "วัดหน้าถ้ำ" อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตรภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ขนานใหญ่สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นสมัยศรีวิชัย รุ่งเรืองราว พ.ศ.1300 นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยและน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหินแลดูสวยงามยิ่งนัก

- **น้ำตกธารโต** อยู่บนเส้นทางสายยะลา-เบตง ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามมาก บรรยากาศร่มรื่นมากเหมาะแก่การพักผ่อนลักษณะภูมิประเทศแถบนี้งดงาม ล้วนรอบไปด้วยภูเขาใหญ่ น้ำตกไหลพลิวลงมาจากยอดเขาเป็นชั้นๆ ถึง 3 ชั้น

- **บ่อน้ำร้อน** อยู่ที่ตำบลตาเนาะแมเราะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเบตงเพียง 10 กิโลเมตร เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดิน มีผู้นิยมไปเที่ยวพักผ่อนและอาบน้ำแร่เป็นประจำจำนวนมาก

- **อำเภอเบตง** มีฉายาว่า "เมืองในหมอกและดอกไม้งาม" เป็นเมืองชายแดนที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุดแห่งหนึ่ง อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลา ประมาณ 126 กิโลเมตร เป็นเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรมของผู้คนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาไว้อย่างกลมกลืนเหมาะเจาะ เบตงเป็นอำเภอที่มีความเจริญเป็นที่ตั้งของตู้ไปรษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และมีถนนเชื่อมโยงไปสู่เขตสหพันธรัฐมาเลเซียด้วย

- **หมู่บ้านซาไก** อยู่ในพื้นที่อำเภอธารโต ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 80 กิโลเมตร บนเส้นทางสายยะลา-เบตง เป็นที่อยู่ของชนเผ่าพื้นเมืองที่เราเรียกว่า"เงาะ" หรือ "ซาไก" นับเป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิมเพียงเผ่าเดียวที่ยังหลงเหลืออยู่และดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง

- **ป่าบala-ฮาลาหรือป่าพรหมจารี** เป็นผืนป่าสุดท้ายที่ใหญ่ที่สุดที่ยังหลงเหลือในแผ่นดินขวานทองนี้ มีพื้นที่ครอบคลุมสองจังหวัดคือ อำเภอสุคีริน อำเภोजะเนาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส และอำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ป่าบala-ฮาลา เป็นป่าดงดิบชื้น ลักษณะทั่วไปเป็นป่าเขาสูงชันสลับซับซ้อนติดต่อกัน ในอดีตผืนป่าแห่งนี้ถูกปกคลุมไป

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผลิตไฟฟ้าเพื่อความสุขของคนไทย

<http://www.egat.co.th>

ด้วยกลิ่นไอของการต่อสู้ ทำให้น้อยคนที่จะไปสัมผัสกับความงามของธรรมชาติที่ซ่อนเร้นอยู่ ปัจจุบันป่าบala-ฮาลา แห่งนี้ ยังคงรักษาความงามของธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไว้ เพื่อรอคอยผู้ที่แสวงหาได้สัมผัสแหล่งทัศนียภาพที่หลากหลายและสวยงาม

สรุป เชื้อนบางกลางเป็นเชื้อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ ตามแผนพัฒนาลุ่มแม่น้ำปัตตานี การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากราษฎรในพื้นที่ หน่วยราชการต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ กฟผ. ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เชื้อนแห่งนี้จึงได้เกิดขึ้นและอำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง